



UTRYDDE FATTIGDOM

Utrydde alle former for fattigdom i hele verden



Delmål 1.2: Innen 2030 minst halvere andelen menn, kvinner og barn i alle aldre som lever i fattigdom, i henhold til nasjonale definisjoner



- Hva betyr det for deg å være fattig? Sosialt, økonomisk?
- Hva kan du gjøre for å bidra til å utrydde fattigdom i ditt lokalområde?



En av hovedårsakene til ekstrem fattigdom er ulik fordeling av rikdom og ressurser. Finn noe du har til overs (f.eks. mat i matboksen, en ekstra blyant osv.) og del det med en på laget, eller en person i nærheten.



UTRYDDE SULT

Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk



Delmål 2.1: Innen 2030 utrydde sult og sikre alle mennesker, særlig fattige og personer i utsatte situasjoner, inkludert spedbarn, tilgang til nok, trygg og sunn mat hele året.



- Hvorfor tror du at matsvinn er et så stort problem?
- Hva kan du gjøre for å redusere matsvinn?



Besøk din lokale butikk og spør hva de gjør for å forhindre matsvinn. Deler de maten med andre foreninger eller organisasjoner? Gir de rabatter? Kom med et forslag til butikken om hvordan de kan redusere matsvinn. Ta opp intervjuet ditt.



GOD HELSE OG LIVSKVALITET

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder



Delmål 3.4: Alnnen 2030 redusere prematur dødelighet forårsaket av ikke-smittsomme sykdommer med en tredel gjennom forebygging og behandling, og fremme mental helse og livskvalitet



- Hvem kan du snakke med om seksuell helse og prevensjonsalternativer?
- Kan du finne en organisasjon (lokal eller nasjonal) som kan hjelpe deg med disse temaene?
- Del navene på organisasjonene med vennene dine!



God fysisk helse er viktig. Få minst 3 personer til å gjøre 10 squats med deg - ta bilder eller film det. (Husk å få samtykke fra personene du filmer).





GOD UTDANNING

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle



Delmål 4.1: Innen 2030 sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem et relevant og reelt læringsutbytte



- Tror du at alle i landet ditt har lik tilgang til utdanning?
- Er det noen mennesker som ikke har tilgang til utdanning og hvorfor?
- Har du en idé til hvordan man kan gjøre utdanning mer tilgjengelig?



Lær noe nytt!
Finn en tutorial på nettet - lær en ny ting/skill, og vis den til læreren din/resten av gruppen når dere er ferdig med spillet



LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet



Delmål 5.4: Anerkjenn og verdsette ubetalt omsorgs- og husholdsarbeid gjennom offentlige tjenester, infrastruktur og sosialpolitikk, og fremme delt ansvar i husholdet og familien, alt etter hva som passer i det enkelte land



- Hvor mange kvinnelige politikere er valgt inn i din lokale kommune, og hvor mange kvinner sitter på Stortinget?
- Hva kan gjøres for å forbedre likestilling i regjeringen?



Regn ut hvor mye tid det tar å ta seg av husholdningen i ditt hjem- rydde, lage mat, ta vare på barn osv. Sjekk hvor mye det vil koste å ansette noen til å gjøre alt husarbeidet. Skriv ned beregningene dine. Er husarbeid likt fordelt hjemme hos deg?



RENT VANN OG GODE SANITÆRFORHOLD

Sikre bærekraftig vannforvaltning, tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle



Delmål 6.4: Innen 2030 betydelig bedre utnyttelsen av vann i alle sektorer og sikre bærekraftig uttak av og tilgang til ferskvann for å avhjelpe vannmangel og i vesentlig grad redusere antall personer som rammes av vannmangel



- Vet du hvordan vann renses og gjøres trygt å drikke i ditt område?
- Hvorfor må drikkevann renses?
- Tror du at alle i landet ditt har ubegrenset tilgang til rent vann?



Se for deg at du må halvere vannforbruket ditt. Hvordan ville du klart dette? Lag en liste med ideer om hvordan du kan redusere vannforbruket ditt, og prøv å gjøre minst én ting på listen din i løpet av den neste uken.



7

REN ENERGI
FOR ALLE

REN ENERGI TIL ALLE

Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle



Delmål 7.1: Innen 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelige og moderne energitjenester til en overkommelig pris



- Ta en titt rundt deg og prøv å finne bærekraftige energikilder (f.eks. solcellepaneler på hus).
- Forventet du at flere eller færre hus skulle ha solcellepaneler, og hvorfor?
- Kan du se andre energikilder?



Sjekk batteriforbruket på telefonen din, og iverksett tiltak for å redusere det. Nå slipper du å lade telefonen din hver dag og dermed bruker du nå mindre energi.



8

ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle



Delmål 8.5: Innen 2030 oppnå full og produktiv sysselsetting og anstendig arbeid for alle kvinner og menn, inkludert ungdom og personer med nedsatt funksjonsevne, og oppnå lik lønn for likt arbeid



- Tenk på hvilket felt du ønsker å jobbe innenfor.
- Ville det vært mulig å gjøre det i ditt lokalsamfunn?
- Hvis ikke, hva kan gjøres for å skape flere gode arbeidsmuligheter?



Skriv et brev til de lokale myndighetene der du krever at de tar grep for å skape flere arbeidsplasser for ungdom og betalte praksisplasser. Få så mange som mulig til å signere.



9

INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon



Delmål 9.3: Øke tilgangen til finansielle tjenester, inkludert rimelig kreditt, for små industribedrifter og andre bedrifter, særlig i utviklingsland, og styrke disse bedriftenes posisjon og integre dem i verdikjeder og markeder



- Ta et øyeblikk og forestill deg en oppfinnelse som vil gjøre samfunnet ditt mer bærekraftig.
- Har du hørt om noe lignende som allerede skjer for å forbedre bærekraften i samfunnet ditt?



Små lokale bedrifter har slitt under covid. Finn din favoritt butikk/frisør/kafé på nettet og gi dem en god anmeldelse for å holde dem i gang.





MINDRE ULIKHET

Redusere ulikhet i og mellom land



Delmål 10.2: Innen 2030 sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status



- Har du noen gang sett noen bli diskriminert? (når det gjelder kjønn, etnisitet, funksjonshemming, seksualitet osv.) Hvordan synes du, du bør reagere når du er vitne til diskriminering?
- Hvis du er et offer for diskriminering, hvordan og hvor kan du få hjelp?



Lag et slagord for skolen din om å fremme likestilling. Hvis du har mer tid, lag den som plakat og heng den på skolen din.



BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige



Delmål 11.1: Innen 2030 sikre at alle har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris, og bedre forholdene i slumområder



- Hvordan fungerer offentlig transport i lokalsamfunnet ditt? Er det nok? Hva kan gjøres for å forbedre det?
- Reflekter over hvorfor kollektivtransport er viktig.



Finn nærmeste bygning (butikk, bibliotek, skole etc.) Er den tilgjengelig for funksjonshemmede? Sjekk om en person i rullestol kunne gå dit og om en blind person ville kunne ta seg rundt i bygningen? Hvis det ikke er tilgjengelig, spør eieren hvorfor det ikke er det? Tenk på enkle løsninger for å forbedre tilgjengeligheten.



ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre



Delmål 12.5: Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk



- Sjekk hvor klærne dine er fra.
- Hvor mange ting eier du som er produsert i ditt land?
- Finn ut hvor mye vann som ble brukt til å produsere det du har på deg akkurat nå –
- påvirker dette holdningen din når det gjelder å kjøpe nye klær?



Hva vil det si å være en ansvarlig forbruker? Et enkelt trinn er å finne ut hvilke frukt og grønnsaker er i sesong. Lag en liste og skriv ned et forslag til et velsmakende måltid du kan lage. Lag måltidet hjemme, eller ha en sesongbasert matlagingsfest med vennene dine.





STOPPE KLIMAENDRINGENE

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem



Delmål 13.3: Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.



- Klimaet er i endring. Har du merket noen endringer i f.eks. været i ditt nærområde? Eller har du hørt andre snakke om endringer i ditt lokale klima?
- Hvilke tanker sette dette i gang hos deg?



Avgi et konkret løfte om å endre en vane eller noe i hverdagen for å redusere ditt Co2-utslipp (f.eks. gå til skolen resten av året, eller bare spise kjøtt en gang i uken). Del løftene dine i gruppen, skriv dem ned, signer dem og hjelp hverandre å holde dem.



LIVET I HAVET

Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling



Delmål 14.1: Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, inkludert marin forsøpling og utslipp av næringssalter



- Det biologiske mangfoldet under vann står overfor alvorlige utfordringer når det gjelder vannforurensning.
- Prøv å identifisere ett eller to problemer som påvirker havet, elver, vannlinjer i nærheten av lokalsamfunnet ditt og del med gruppen din for å finne løsninger.



Mye plastavfall havner i våre elver og hav. Gå ut og plukk opp minst 10 søppelbiter.



LIVET PÅ LAND

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold



Delmål 15.5: Iverksette umiddelbare og omfattende tiltak for å redusere ødeleggelsen av habitater, stanse tap av biologisk mangfold og innen 2020 verne truede arter og forhindre at de dør ut.



- Over 31 000 arter er truet av utryddelse. Hvert år blir 10 millioner hektar skog ødelagt.
- Har du lagt merke til at dette skjer i ditt nærområde? Diskuter i gruppen din hva som kan gjøres for å forbedre det biologiske mangfoldet.
- Er det noen planter eller dyr i Norge du ville synes var trist hvis de ble utryddet?



Uten insekter har vi ikke biologisk mangfold. Bygg et lite insekthotell med verktøyene og ressursene du har rundt deg.





FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNGRENDE INSTITUSJONER

Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer



Delmål 16.7: Sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer



- Hvordan kan du komme i kontakt med dine lokale beslutningstakere?
- Hvis du vil gjøre en endring, hvem vil du gå til? Hvem er dine lokale politikere?
- Hvordan kan unge mennesker bli hørt?
- Hva vil du endre i lokalsamfunnet ditt?



Hva er fred for deg? Lag et banner for en fredelig manifestasjon.



SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling



Delmål 17.17: Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og det private og i det sivile samfunn som bygger på partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier



- Hva betyr et godt partnerskap eller vennskap for deg?
- Hvordan kan man være en god partner eller venn?



Lag et hemmelig håndtrykk i gruppen din – alle i gruppen må være med!

